

MIKKO J. KIVILUOTO

ESPANJAN PUNAINEN KULTA

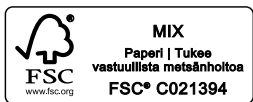


DOCENDO

MIKKO J. KIVILUOTO

ESPANJAN PUNAINEN KULTA

DOCENDO



Kirjan tekemiseen on saatu tukea Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö Jokesilta, Suomen Tiedetoimittajain liitolta ja Suomalaisen kirjallisuuden edistämiskeskukselta – iso kiitos apurahoja myöntäneille tahoille.

Copyright © Mikko J. Kiviluoto ja Docendo 2023

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

ISBN 978-952-382-588-8

Painettu EU:ssa

- Jälleen on yksi elämä päättynyt, virkkoo Carlos.
- Kun elää riittävän kauan, kuolee, vastaa af Schwanke.

Elämä on kaaosta ja sen hallitsemisyriityksiä.

Prologi

Aalto iskee Pohjantähti II:n kylkeen ja doutor Carlos Mäkinen lentää kajuutan laipioon takaraivo edellä. Carlos näkee tähtiä valkoisessa katossa. Hän huomaa, että vesipiippu on ilmassa ja tulossa kohti. Vieno höyryvana seuraa ornamentein koristeltua kapinetta, kun vesipiippu iskeytyy tammiseinään Carlokseen pään vieressä. Hehkua hiilenpala valuu tiikkiviilutetulle lattialle Carlokseen paljaan reiden vieritse. Kajuutan turkilla on paloarkaa tavaraa: laatikollinen marokkolaista mahia-viinaa. Sekä vesipiippu että viinalaatikko ovat liikekumppani Dinis Peston ostamia, eikä Carlos ymmärrä, missä välissä olmi oli ehtinyt ostaa tuliaisit, ja taatusti verovapaasti.

– Joka maasta pitää ostaa paikallista perinneviinaa, muuten ei voi sanoa ymmärtävänsä maasta mitään, oli Dinis Pesto perustellut Dakhlan soukista tekemäänsä löytöä.

Ainakin pari tuliaispulloista on hajonnut reippaassa merenkulussa. Viinalaatikon nurkasta valuu 80-prosenttista viikuna- ja anisrankista tislattua alkoholia lattialle. Kajuutan kaaosta lisäävät juuttisäkit, joissa on länsisaharalaisten vuosien suolissa marinoituneita arganpähkinöitä ja niiden manteleita.

Juuri niitä, joilla vallataan miljoonabisnes.

Pähkinöihin on jäänyt sarvipäiden ehtaa ulostetta, mikä antaa kajuutalle anisviinan ja marokkolaistupakan kanssa hyvin persoonallisen hajumaailman.

Kajuutan ikkunoista kajastava valo on punertava, auringonlasku on lähellä. Merenkäynti yltyy, vene hyppii ja pomppii kuin lapsilta kielletty laite Linnanmäellä.

Oliko sittenkin virhe lähteä laajentamaan turvallisesta ja vakiintuneesta hoivabisneksestä väärennettyihin mausteisiin, ajattelee hoiva- ja saattohoitokoti Casa Dementierian toinen perustaja kömpiessään kohti etukajuutan kapsäkkiään ja varusteitaan.

Tässä voi mennä maineen lisäksi henki, Carlos tajuaa.

Tietääköhän jahdin kippari, vanha salakuljettajaliero Leandro Souza, mitä tekee? Syytä olisi. Tai paremminkin kymmeniä ellei satoja miljoonia syitä. Entä miksi? Ahneus, liika vapaa-aika, ajatus hallita kaikkea? Ajatus siitä, että kaikkea voisi olla enemmän.

Sahrami alkoi kukkia liikaakin hoivakodin johtajapari-valjakon ajatuksissa nuoren ja kauniin kokki Safiyyan viatoman pyynnön takia Casa Dementierian rantabaarissa vain muutamia kuukausia aiemmin. Nyt on jo myöhäistä muuttaa kurssia.

Osa yksi:

Espanjan punainen kulta

Troikka

Kaksi liikesuihkukonetta laskeutuu Almerian lentokentälle perjantaina, ensimmäinen kello 20.03, toinen varttia myöhemmin. Ensimmäinen kone on tulossa Brysselistä, toinen Helsingistä. Molempia on vastaanottamassa musta Mercedes-Benz. Koska ensimmäisen koneen matkustajalla oli iso ja pitkittynyt asia hoidettavanaan lentokentän vessassa, autot ajavat lähes peräkkäin itää kohti. Asfalttitie seuraa merenrantaa kalliojyrkänteiden vieressä.

Jos kuljettajalla olisi itsetuhoisia ajatuksia, hänen olisi helppo kääntää rattia piiru oikealla, jolloin saksalainen laatuauto lentäisi kymmeniä metrejä turkoosinsiniseen syvään uneen, paratiisiin, jossa maalliset huolet olisivat ohi muutamassa minuutissa. Tai pimeään helvettiin, riippuen kuljettajasta ja matkustajista, ja etenkin siitä, josko he uskoisivat paratiiseihin tai helvetihin. Paratiisi, kiirastuli, helvetti vaiko kaiken loppu?

Välimeren kalat ja äyriäiset eivät moisesta erottelusta olisi piitanneet. Ruokaa, hyvä, ei ruokaa, paha. Jos ruoka hyvä, joku onnekas kalastaja saisi saaliin, jolla ruokkisi oman perheensä illalla ja monta muuta rannan ravintolassa. Ja siinä olisi osa kalliin auton matkustajia. Harva rantaravintoloiden asiakas tulee miettineeksi syödessään lubinaansa tai kultaotsasargaansa mutustelevansa samalla mahdollisesti jäänteitä ihmisistä, joita hukkuu Välimereen tuhansittain joka vuosi.

Luonnon kiertokulussa elämä kiertää, raha kiertää, tyhmyys kiertää.

Juuri kun rantakaistaleen liki ainoan sekä länteen että itään antavan majakan, Faro de Gabo de Gatan, kiila alkaa pyyhkiä karun kivikkoista rannikkoa, mustien autojen minisaattue

kääntyy vuoren seinän kapeasta raviinista sisään. Autot nousevat serpentiinitietä liki tasongon korkeudelle, mutta ennen tasankoa kääntyvät pienestä portista oikealle suoraan vuoren sisään. Portti sulkeutuu, ja satunnainen tiellä kävelijä olisi nähnyt vuorensseinässä vain vihreän, ruosteisen teräseinän. Ja kallioon pultatun kameran, mutta vain, jos olisi ollut hyvin tarkkaavainen.

Autot ajavat tunnelin läpi ja pysähtyvät portin sisäpuolelle, kivitylle pihalle, jota ympäröi valaistu puutarha. Kaksi frakkipukuista tarjoilijaa ovat valmiina ojentamaan vieraille tervehdysmaljan. Se on tietenkin espanjalaista cavaa. Autojen ovet avautuvat, ja komissaari Kris Toffersson ja finanssinero Sven-Olof Corander tuijottavat hetken toisiaan.

- Luulin, että minua saattavat turvamiehet!
- Luulin, että edessä ajavat turvamiehet!

Vanhat tutut kättelevät, ja jos itsetuntoa olisikin kirpaissut turvamiessaattueen puute, se ei näy päälle. Herrat vertailevat lentoaikataulujaan, ja ruotsinnorjalainen Toffersson vitsailee kuulleensa kimpakyydeistä, mikä saa brittiläislordin habituksen omaksuneen mutta Espoossa syntyneen Coranderin hekotamaan ja sanomaan: ”Ja vist, nej helvete!” Herrat hulauttavat cavalasilliset nieluihinsa ja kävelevät sisään valkoiseen rantahuvilaan, jonka tonttia ympäröivät liki kolmimetriset valkoiset kivimuurit.

Tilannekuva viisi tuntia myöhemmin: kreivi lojuu jyrkänteeseen äärelle rakennetun pationsa porealtaassa, josta näkee koko rannikon. Kreivi on jollain tavalla päihtynyt, tosin ei paljon. Aatelismiehen penis heiluu laiskasti poreiden välissä yhä ylös yrittäen kuin geneettisen katastrofin läpikäynyt merivuokko.

– Keltaista, valkoista, pronssia, mustaa vaiko cafe au lait? kreivi Miguel Angel García kysyy.

Patien sohvilla istuvat Toffersson ja Corander miettivät, mitä kiero isäntä tähän kompaan on sisällyttänyt.

– Miettikää rauhassa ystäväiseni. Ennen päätöstänne ker-
ron, että sisällä lasipöydällä on illan toinen yllätys, suoraan
Kolumbiasta. Ja olkaa huolehti, se on testattu ja annosteltu
siten, ettei mitään vaaraa ole, Miguel Angel sanoo.

Tofferssonin katse kirkastuu, tekolordin, vanhan liiton mie-
hen, kulmat sen sijaan kurtistuvat.

– En pidä tuosta aineesta enkä aio koskea siihen. Vaikkakin
kate siinä lienee huippuluokkaa, lordi tuhahtaa.

Toffersson moittii pankkiiria tosikoksi ja taputtaa liike-
kumppaniaan olalle, mistä Corander säpsähtää. Kosketus on
häiriö, eikä Corander pidä häiriöistä.

– Pieni siivu Kolumbian lunta ei ole pahasta kaltaisillemme
miehille, viaton viihdekäyttö ei ole tietääkseni tehnyt kenestä-
kään sääliä narkomaania, Toffersson sanoo.

Kreivi nousee altaasta ja kietoutuu mustaan silkkikimoonon,
jonka kuviot muistuttavat ajasta, jona Marco Polo toi idän
ihmeitä Euroopan perukoille. Teemat luovat historiallista jat-
kuvuutta aikaan ennen ja jälkeen kristillisen rakkauden erikoi-
sella tavalla ilmennyttä inkvisition ilosanomaa Iberian niemi-
maalla. Ja miksipä ei, Polo kumppaneineen toivat länteen idän
sivistystä, keksintöjä ja taidetta, ja aikalaisensa mielestä paljon
miellyttävämmän kuin Mongolian arojen mielipuolet, joiden
toimeliaisuus avasi eurooppalaistakin geeniperimää ja ravitsi
maata Euraasian arojen mullissa miljoonien hivenaineilla.
Maahan mahtuu, ja on mahtunut.

– Miten vain, minä pitäydyn hyvissä punaviineissä, cavassa,
calvadoksessa, akvaviitissa ja cigarilloissani, Corander sanoo ja
jatkaa:

– En tarvitse kemiallisia päihteitä, sillä olen tolkun ihmi-
nen.

Lienee niin, ettei tippa aatelis- tai arjalaisverta tee ihmisestä
rahvasta synnittömämpää. Jos seurueen toimintaa vertaisi esi-
merkiksi Algecirasin satamakorttelien rakkauden ammattilais-

ten arkeen, voisi jopa väittää päinvastaista. Espanjan suurimman sataman prostituoidut tekevät rankkaa työtänsä leipänsä eteen, toisin kuin herrat kreivin rantahuvilan orgioissa, joita antiikin roomalaiset ylimykset olisivat silmäilleet hyväksyvästi ja kyselleet lasipöydälle levinneiden valkoisten viivojen perään. Mistä tuota saa? Tätä tuotan seuraaviin orgioihini amforittain!

Toisaalta ei liikemiehiä voi väittää laiskureiksi. Sen jälkeen, kun muutama viiva on kadonnut neljään punoittavaan ja jälkeen päin kutiavaan nastraaliin ja troikka tehnyt tuttavuutta, kukin tavallaan, kreivin huvilaansa tuottamaan etnisesti monenkirjavaan eskorttikokoelmaan, oli aika keskustella liikeasioista.

Palaveria ennen Corander ja seuralaisensa – café au lait – harrastivat keskenään seurapeleistä jalointa, kortinpelua. Peliksi valikoitui Skibbo, koska molemmat osasivat pelata sitä ilman sääntökirjaa. Coranderia huolestutti, että hetki oli liiankin kotoisa ja seesteinen, ja hän hävisi ovelalle ja kauniille pelikumppanilleen tahallaan. Todella poikkeuksellista oli myös se, että lordi koki yhteyden kanssaihmiseen, vieläpä naiseen. Lisäksi lordi oppi kunnioittamaan tätä: kävi ilmi, että kreivin tilaamat naiset ovat itsenäisiä yrittäjiä, jotka valitsevat toimeksiantonsa huolella ja laskuttavat tunnilta nelinumeroisia summia.

Neuvottelupaikkana toimii huvilan tuulensuojainen terassi, jonka nurkassa palaa takkatuli ja josta avautuu näkymä merelle. Pöydällä on tapaksia, baarin valikoiman olisi voinut siirtää sellaisenaan viiden tähden hotelliin, jolloin sen taso olisi nousut. Tisleitä maiskuttelevien herrojen asenneilmasto paljastaa, että maailma pyörii heidän päissään kuten ennenkin. Samaan tapaan herrat päättävät muiden asioista kuin armeijoitaan komentaneet kenraalit tuhansien vuosien aikana: erilaisten stimulanttien tuottamassa päihtymystilassa, jolloin monimutkaisetkin vyyhdet mysteerisesti aukeavat ja tie eteenpäin vaikuttaa yksinkertaiselta. Tuosta läpi, tarvitaan voimaa ja asennetta!

Missä on isänmaallisuus, missä rohkeus? Hyökkäykseen, huhut panssarivaunuista tai konekivääreistä ovat propagandaa, meillä on rykmenttejä huippuunsa koulutettuja ratsumiehiä miekkoineen ja nykyaikaisine pistooleineen, valiojoukko, joiden esi-isien veri on virrannut ammoin vuolaana valtakuntamme rajoilla! Kunnia! Avanti popolo, lebensraum, kuolema vääruskoisille – ja kaikkea sen sellaista. Kenraalit innostuvat, kun poliitikot antavat luvan. Jos sitä ei tule, kenraaleilla on silti armeijansa ja asetelma saattaa muuttua. On ennenkin tehty kohtalokkaita erehdyksiä ja päätetty niin kansanmurhista kuin omien pataljoonien syöttämisestä vihollisen tykinruuaksi viimeiseen mieheen. Päätöksentekoa ryydittävät snapsit, ja muiden elämistä päättäminen on hauskaa, nopeaa, tehokasta ja kaukana eturintamasta.

Mikä ettei? Jonkun on päätettävä.

Niin eilistä moinen, voisi troikan kenties täyspäisin miettiä, jos asiayhteys olisi tälle valjennut juuri tuolloin. Koko Circus Maximuksen tai Yhdysvaltain asemahdin tunnuslauseen Semper Fortiksen voi hoitaa ilman verta: rahalla, historiansa luke-
nut Sven-Olof Corander tietää.

Kreivi oli aiemmin esittänyt troikalle ideaa, jonka toteuduttua kaikki voittaisivat.

– Meillä on paljon yhteistä, ystäväiseni, kreivi aloittaa, – ja etumme yhtyvät vastakin.

Sven-Olof Corander kurtistaa kulmiaan, mitä isäntä tarkoittaa yhtymisellä? Ajatus ei kiehdo häntä.

– Rahan, vallan ja laajojen omistusten lisäksi, vai mihin viittaat, etelämaalainen ystäväiseni? tee-se-itse-lordi kiittaa.

– Viitaan intresseihimme, joita voimme yhteistyössä edistää, kreivi hymyilee kuin susi ja pyyhkäisee valkoisen tahran nenänsä pielestä. Nenänsä, joka on kuin patsaasta. Samanlaisesta patsaasta, jonka on teettänyt itsestään palatsinsa puutarhaan. Kuinka merkillinen sattuma, lähes taivaallinen.

Kreivi Miguel Angel Carcía tarvitsee plantaaseilleen halpaa työvoimaa voidakseen menestyksellisesti kilpailla Herakleen pylväiden takana etelässä katalaa, joskin vain omaa työtään tahollaan tekevää maanomistajaeliittiä vastaan. Eliittiä, jolla ei ole pulaa erittäin edullisesta työvoimasta, jota yli miljardin ihmisen Afrikka tuottaa enemmän kuin tarpeeksi. Työvoimaa vyöryy kohti pohjoista niin, että Marokon plantaaseilla on pitänyt rakentaa aitoja ja palkata turvallisuusjoukkoja, jotta pakolaislauma kulkisi niiden ohi ja törmäisi vasta Välimeren tai Espanjan Ceutan ja Melillan erillisalueiden Nato-piikkilangoilla kuorrutettuihin viisimetrisiin verkkoaitoihin. Tavoite Marokonkin plantaasiomistajilla on tuottaa ruokaa myyntiin eikä heinäsiirkkalaumojen tapaan etenevien ihmisjoukkojen syötäväksi. Ja kysyntää globaalissa maailmassa riittää: Suomesakin kannetaan pöytiin tuoreita tomaatteja, appelsiineja, kii-vejä, kiinankaalia, uusia perunoita sekä paprikoita vuodenajasta riippumatta. Vaikka maatila sattuisi sijaitsemaan Marokossa, sieltä Suomeen konteissa laivattu tuote on halpa. Se laittaa suomalaistuottajat pelleteillä, hakkeella tai tuulisähköllä lämmityksessä kasvihuoneissaan ähkimään: ei näin voi olla, perkele, että neljän tuhannen kilometrin päässä kasvatettu tomaatti voi kaupassa maksaa vähemmän kuin alle sadan kilometrin päässä kasvanut, biodynaamisesti viljelty ja taatusti lisäaineeton ja hiili-neutraali tomaatti.

Elämä, varsinkaan globaali elämä, ei ole aina reilua, eikä kukaan liene niin väittänytkään. Aina ei voi voittaa, mutta aina voi hävitä – maksiimi, mikä opitaan jo taaperoikäisenä maassa, jossa äidinmaidosta imetty pessimismi suojelee soh-jossa tarpovia sinnikkäitä persjalkaisiaan: on aina iloinen yllä-tys, jos kaikki ei menekään päin helvettiä. Ehkä juuri siksi suomalaiset ovat monissa vertailuissa rankattu maailman onnellisimmaksi kansaksi. Pettymys koului kohti positiivisuutta. Josko ensi vuonna, tai edes joskus?

Ei ole sattumaa, että kreivin huvilalle on saapunut komissaari Kris Toffersson, joka vastaa työvoima- ja siirtolaisuusasioista EU:ssa. Komissaaria kiinnostavat rahanteon lisäksi etenkin kiinteistöt ja jo toimivat hoivakodit Iberian niemimaalla, jolle hän aikoo ujuttaa oman Careless Seniority -ketjunsä valtaamaan lisää alaa tässäkin vanhusten kansoittamassa ja auringonpolttamassa maankolkassa. Niiden hankkimisessa Toffersson tarvitsee vaikutusvaltaisia liittolaisia, joiden parhaimmistoa edustaa kreivi Miguel Angel Carcía.

Toffersson on lisäksi maanisen kiinnostunut muutama vuosi aiemmin maailman parhaaksi hoivakodiksi monissa medioissa ylistetystä Casa Dementeriasta, jonka hän on päättänyt internoida osaksi omaa nopeasti laajenevaan imperiumiaan. Casa Dementia olisi kruununjalokivi Careless Seniority -ketjussa, jota on erheellisesti moitittu huonosta hoidosta monissa juutalaispääoman hallinnoimissa medioissa. Näin Toffersson asian näkee. Siksiä Casan valtausoperaatiota hyödyttää, että kyseisen hoivakodin entinen pääomistaja-rahoittaja, pankkiiri, miljardööri ja kansainvälinen finanssimoguli Sven-Olof Corander on mukana kokouksessa.

– Se on pian minun. Palkkavarjoni seuraavat jo sitä lipevää ja nousukasmaista doutor Carlos Mäkistä ja hänen piensä mutta kuuluisaa valtakuntaansa. Hän ja Casa Dementia ovat tähtäimessäni! Löydän kaiken kuonan vetyperoksivalkaistun doutorin taustalta, se on varmaa. Haluan Casan, ja Casan tulensaamaan, Toffersson uhoaa.

Kreivin, Coranderin ja Tofferssonin välistä, todennäköisesti väliaikaista ja pakkoaviollista kuherruskuukautta edesauttaa suunnitelma, jonka tavoitteena on helpottaa sesonkityövoiman maahantuloa ja erinäisiä kiinteistökauppoja. Toffersson on aikeissa runnoa läpi lain, joka näyttää hyvältä ja vaikuttaa tuottavan kaikki voittoa -tilanteen: sesonkityöläiset pääsisivät EU:hun laillisesti ja turvallisesti heille myönnettävällä tilapäistyöpassillaan ja ansaitsisivat työllään rahaa, jota kaukana ete-

lässä asuva suku tarvitsee. Laki on kirjoitettu sekavasti ja harhaanjohtavasti, eikä juuri kukaan huomannut sen todellista tavoitetta: tuottaa plantaaseille työläisiä työleireihin laillisesti ja maksaa heille vain puolet jäsenmaiden vähimmäispalkoista. Ja jos joku huomaisi, asia hoituisi runsailla lahjuksilla.

Palkka-alea on puolusteltu vedoten järjestelyn aiheuttamiin lisäkustannuksiin työnantajille ja sillä, että se olisi askel oikeudenmukaiseen suuntaan. Lakiesityksessä taataan tilapäistyövoimalle työterveyshuolto ja työpaikkaruokailu. Työvoimaa kuljettaisivat sertifioidut EU:n työvoima- ja siirtolaisuusosaston hallinnoimat Aid Shuttlet (lyhennettynä AIDS-laivat – hämmästyttävää, ettei edes siihen puututtu lakiesityksen valmisteluvaiheessa), jolloin ihmiskauppiaiden kumiveneet ja lahot kalastusalukset siirtyisivät merenpohjan sijaan historian pohjakerroksiin. Turvallisuus, pakolaisongelman osittainen ratkaisu, rajavalvonnan helpottuminen ja työterveyshuolto – kukapa sellaista kehtaisi vastustaa rasismien leimaa pelätessään?

Sekä kreivi että useimmat eteläisen Euroopan suurmaanomistajat tietävät, ettei lakia voisi käytännössä valvoa mutta että heidän kustannuksensa alenisivat entisestään ja takuumiehenä olisi EU. Tofferssonilla on paljon ystäviä Euroopan maatalousmaissa, jotka ovat riippuvaisia sesonkityöläisistä. Ystäviä on myös Pohjoismaissa, joissa kantaväestöä ei kiinnosta kykkiä pelloilla eikä metsissä tekemässä pitkää päivää ja raskasta, tylsää työtä, missä ei kreationa, innovoida, palaveerata eikä istuta ilmastoiduissa huoneissa, joissa voi työn lomassa päivittää facea tai katsella netin hassuja eläinklippejä.

Entä Sven-Olof Corander? Finanssinero havittelee muun muassa kreivin pääomittamaa andalusialaispankkia, El Banco Blancoa, saadakseen jalansijaa kiinteistösijoituksilleen Espanjassa ja Portugalissa – ja ylipäätään kiinteistöjä arvopaikoilta sekä rahoituslaitoksia imperiumiinsa, joiden rahavuon myötä voisi hankkia vastaavia lisää jostain muualta. Joiden avulla voisi kartuttaa omaa finanssilaitostensa määrää ja samalla varalli-

suuttaan. Jotta voisi hankkia lisää finanssilaitoksia ja rahaa. Joiden avulla... Sven-Olof kiskaisee nopean desillisen calvaa nieluunsa, jotta hänen alati laukalla olevat aivonsa pysähtyisivät ja mekaanisen laskukoneen ratina pään sisällä loppuisi edes hetkeksi. Kaikilla on ongelmia, myös isorikkailla, ja ne ovat tavan kansalaisten huoliin verrattuna tyystin yhteismitattomia.

Kukaan troikasta ei luota toisiinsa, mutta kolmikko näyttlee muuta. Troikan jäsenillä on yhteisiä intressejä, epäluuloista huolimatta.

– Ehdotan, että teemme yhteistyötä, ja kaikki saavat mitä haluavat, kolmisenkymmentä sukupolvea kreiviyttä geeneisään kantava isäntä toteaa.

– Ja siitä, ystäväiseni, voimme keskustella jahdillani, joka odottaa läheisessä satamassa, jonne meidät vie niemenkärjessä odottava helikopterini.

– Jahdille, no jopas! Minä pidän niistä, minullakin on yksi täällä Välimerellä, Sven-Olof innostuu.

– Minun uusimpani, tämä m/s Pelotas, jolle olemme menossa, on muuten kaksi metriä pidempi kuin sinun ylivuotinen mutta sinänsä upea m/s Monetarysi. Mutta nyt, vamos! Liike luo energiaa, energia lisää liikettä ja jahdilla meitä odottaa uusi yllätys sekä hieno iltapala ja sitä säestävä originelli yhtye. Muusikot ovat portugalilaisia, kombon nimi on Rapaz da Puta! Nouseva ja erinomainen yhtye, täynnä musiikillisia neroja, kokkelipäinen kreivi intoilee.

Coranderin oikea kulmakarva nousee millin hänen kuullessaan orkesterin nimen. Samalla lordi päättää kostaa kreivin jahtikuittailun, ei nyt, mutta myöhemmin, ja isosti.

Vamospa hyvinkin, mutta ei a la playa vaan vamos al helicóptero! Harhainen eri suuntiin säkenöivä energia luo kaaosta jo sinänsä, ja entropia on luonnonvoima, jota herrat helikopterissaan eivät halua saati kykene omassa kuplassaan ajattelemaan. Päinvastoin. He uskovat hallitsevansa entropiaa.

Vilnalla on silmälappu

Vilna Ägras on merimieskapakan uusi emäntä yhden merenkulkuhistorian kuuluisimman taistelun rantamilla. Hän on halunnut kapakan itselleen ja päättänyt tehdä paikasta maailman tyylikkäämmän. Jos tehdään, tehdään kunnolla, Vilna ajattelee, samalla kun korjaa mustan silmälappunsa asentoa (lapussa on reikä, josta näkee) ja toteuttaa kulunutta kliseetä: seisoo baaritiskin takana ja puhdistaa juomalaseja kangasliinalla. Vilna on ekonomi, juristi ja hoivakoti-saattohoitola Casa Dementierian toinen perustajajäsen sekä omistaja. Tiskin yläpuolella on suuri maalaus, joka esittää nelimastoparkki Herzogin Cecilieta. Se oli nopein ja kaunein suomalainen maailmankiertäjä, tuulella toiminut vehnäntuoja, ennen kuin höyrylaivat pilasivat kaiken. Tiskin oikealla puolella on aito kompassiruuusupylväs 1800-luvulta, takaseinällä komeilee kookas amiraali Horatio Nelsonin muotokuva. Taustalla soi Abban Voulez-Vous, vuoroaan odottelee Amália Rodriguesin Ai Mouraria. Musiikin on tuottanut hoivakoti Casa Dementierian hovi-orkesterin Casanova Rapaz, joka on lisännyt 24/7-ääninauhalle merilintujen huutoja ja aaltojen murtumista rantahietikkoon. Rapaz da Puta -orkesterin taiteellinen primus motor Casanova väitti, että retroilemalla kapakka saa enemmän rahaa kuin soittamalla R&B jumputusta, tai kliseisiä irkku-shanteja, vanhoja merimiesrenkutuksia, saati pelkkää fadoa. Kohta olisi vuorossa Cliff Richardsin kasarituotantoa, We don't talk anymore.

R&B:tä tai Drum&Basa Portugalin lähes lounaisimmassa poukamassa, merimieskapakassa? Ei kiitos, Vilna ajatteli. – Seuraa rahaa, Vilna hyvä, oli Casanova perustellut kasarihittejään, – ketkä elivät nuoruuttaan 1980-luvulla, mikä on suurin

Algarven asiakassegmentti ja keillä on paksuimmat lompakat? Teineillä vai eläkeläisillä?

– Entä fadot? Eksotiikka ja paikallistunnelma? parahti Vilna. Casanova sanoi, että niille on toki paikkansa, mutta niitä ei saa olla liikaa. Turistien pitää tuntea olevansa kotona riippumatta siitä, missä päin maailmaa he ovat. – Turistit haluavat eksotiikkansa annospaloina. Raa’assa 300-grammaisessa eksotiikkapläjäyksessä on heille yksinkertaisesti liikaa pureskeltavaa, Casanova sanoi. – He saavat siitä ähkyn tai ummetuksen. Turistit haluavat sekä tuttuutta että eksotiikkaa, não é?

Casanova on oikeassa, ja taiteilijan sanoilla on painoarvoa. Hänen nousujohteista uraa tekevä yhtyeensä Rapaz da Putas soittaa maailmaa: etnopunkorkesterin moninaisissa sävelkudelmissa soivat sopuisissa riitasoinnuissa niin särökitarat, Yenisei-jokivarren tuvalainen kurkkulaulu kuin Portugalin fadokin, ja tarvittaessa akustisesti. Keikkapyyntöjä on tullut eri puolilta Välimerta, mitä kummallisimmista paikoista.

Vilnalla on yllään valkoinen röyhelöpaita, vartalon muotoja korostava tiukka nahkaliivi, vyö, vyössä roikkuva sapeli ja muskettipistooli (aito, ja ladattu, mitä moni ei arvaisi), säkkimäiset ja kirjavat batiikkihousut ysärityyliin à la MC Hammer ja tekopuujaalka vasemmassa. Kippurakärkinen nahkakenkä siinä toisessa.

Puujaalka on hauska, mutta ei mukava. Vilnaa mietityttää, josko siitä pitäisi luopua. Kävely sen kanssa tarkoittaa, että jalka on viisi senttiä korkeampi kuin toinen. Toisaalta se tekee kävelystä merkillisen näköistä, onnahtelevaa ja aitoa. On perverssillä tavalla kiehtovaa, että kaunis nainen kävelee kuin sotaveteraani tai polion lapsena ruhjoma katujen kasvatti. Lisäksi Vilna nauttii puujalan kopinasta tammilankkulattialla keekoillessaan pumpattava kumipapukaija olallaan ja muu rekvisiitta päällään – kivusta ja selkäsärystä huolimatta.

Siksi amiraali Nelsonin kolmeneliöinen taulukin kuuluu asiaan: Amiraali Horatio Nelson kuoli Trafalgarin taistelussa

kapakan edusvesissä vasta muutama sata vuotta sitten. Jotta asia ei jäisi huomaamatta, Nelsonin potrettia valaisee petsattuun lankkukattoon upotettu kohdevalo, joka saa amiraalin hehkumaan. Taistelussa haavoittuneen ja sittemmin kuolleen amiraalin ruumis sullottiin isoon bränditynnyriin kotimatkan ajaksi, jotta se ei olisi liian paisunut ja mädäntynyt ennen juhallisia hautajaisiaan Lontoossa.

Amiraali Horatio Nelson oli nauttinut voitonmaljaansa ehkä eri tavalla kuin oli ajatellut, mutta ainakin annostelu oli ollut runsasta. Tiedossa ei ole, mitä tapahtui erittäin eksklusiviselle Brandy Nelsonin tynnyrinpohjille Thamesin kuhisevissa ja kurjissa satamakortteleissa, joissa köyhät ahtaajat eivät sylkeneet kuppiin. Kenties tapahtumat etenivät näin: tynnyristä nostetaan univormupukuinen mies, tai lähinnä se, mitä miehestä on jäljellä. Miehen marinoitu tomumaja siirretään lavelle. Kuusi miestä kantaa komentajan ruumiin laiturilla odotaviin vaunuihin, joita vetää kaksi hevosta. Sataman työläiset haistavat viinan ja ovat nähneet, mistä vainaa on naarattu.

Voi olla, että alkoholin sisältämä proteiini ravitsi satamakortteleiden viriiliyttä ja tuotti uusia satamatyöläisiä. Tai ehkä se aiheutti infektioita tai jopa epidemian, joka tuhosi tuhansittain työvoimaa.

Tapaus Nelson on ilahduttanut ja myös lohduttanut tuplamaisteri Vilna Ägrasta ja doutor Carlos Mäkistä Casa Dementierian alkuvaikeuksien aikana useasti: ei, emme ole todellakaan ensimmäisiä alalla. Ja mekin teimme sen hyvästä syystä, kuten brittilaivaston upseerit. Historia todistaa ja puoltaa, että Casa Dementia toteuttaa mottoaan antaa asiakkailleen luksuspalvelua loppuun asti, jopa sen jälkeenkin.

Leandro's Beach Barin satunnainen kävijä saa infotaulusta tietää, että kapakan edustalla sadat tykit jauhoivat laivoja ja yksinkertaisia sieluja silpuksi avittaen samalla Britannian ja Iberian niemimaan tammi- ja muidenkin metsien katoa. Väite ei aivan pidä paikkaansa, taistelua ei käyty juuri tämän kapa-

kan edustalla mutta lähivesillä kuitenkin. Tieto voi lisätä tuskaa, ja joskus sen vääristely lisää tunnelmaa. Tunnelmalla myydään, ei faktoilla. Totuudella ei niin ole väliä, ei ole ollut enää vuosiin. Itse asiassa ei ole ollut koskaan.

Rispaantunut, kenties ruudinsavusta tai tulipalosta tummunut Englannin laivaston lippu roikkuu tummapintaisen tammipalkin alla. Kuinka taitavia ovatkaan lipun historialliseksi työstäneet Lagosin käsityöläiset. Mutta palkki on aito, se on naarattu Karibianmeren pohjasta väitetyksi merirosvo Mustaparran lippulaivan jäännöksistä, sama se, vanha ja Karibian laivahylystä se ainakin on – ja vanhoja ovat joka puolella kapakkaa kulkevat manillaköydet, tammipylpyrät, ruosteiset tykit ja parimetriset ankkurit, seiniä koristavat purjeriekaleet ja ikään-tyneen habituksen omaavat pari ruoria, jotka tosin ovat uusia. Ne on tehty alle vuosi sitten ikään-tyneen näköisiksi Lagosin ja Faron puuseppien käsissä.

On yksi aitokin ruori, joka on läpimitaltaan pari metriä ja nostettu Gibraltarin edustalla vuonna 1851 uponneesta parkista. Nosto-operaation tarvitseman lahjonnan hoiti Dinis Pesto apunaan toinen Casa Dementerialle tärkeä liero, Jose Biolo. Tukialuksena oli Casan oma M/s Pohjantähti, tuolloin nykyistä jahtia pienempi Targa 46, jonka Carlos oli saanut tingityksi Casan perustamisen mahdollistaneelta pankkiirilta Sven-Olof Coranderilta Casan lunastussopimukseen.

Dininin erityisosaamisaluetta on välttää virkamiesten katseet ja kiertää erinäiset lait, joista yksi muun muassa kieltää muinaismuistojen omavaltaisen hankkimisen merenpohjasta. Hänen verkostonsa on laaja ja kattava, ja kiitos Vilnan ja Carloksen, nykyisin vielä kattavampi ja laajempi kuin muutama vuosi sitten. Ruorin noutopäivä oli ollut tyyni ja aurinkoinen, ilmassa oli seikkailua ja äkkirikastumista. Carloksen ja Vilnan pettymykseksi parkista ei löytynyt suunnatonta kulta-aarretta, mutta ruori on hieno ja kokemus oli ollut jännittävä.

– Puh, totesi Dinis myöhemmin, kun Vilna kyseli, että onko ok, että ruori tulee kapakan seinälle.

– Vilna, sinulle on kaikki ok, iänikuisiin havaijilaispaitoihinsa ja virttyneisiin, epämääräisen värisiin shortseihinsa pukeutunut Dinis sanoi ja asia jäi siihen. Dinis kulautti kurkkuunsa lasillisen Casa Dementia Distilleryn aguardenteä ja hyppäsi Ferrariinsa. Rantakapakan pienelle parkkipaikalle jäi kaksi mustaa viivaa.

Vilna jäi miettimään mitä Dinis tarkoittaa, sitäkö, että Vilna on heitukka, joka ei välitä mistään vai etteikö Vilnalla olisi omia mielipiteitä, vai sitä, että Dinis tekee kaikkensa kyseisen heitukan eteen, ettei tämän tarvitsisi välittää mistään, vai kaikkia näitä, mutta antoi olla.

Mitä Dinis tarvitsee, on suihku ja parturi, sillä miehen kähköäinen pitkä tumma tukka näytti ja haisi tunkkaiselta, jopa enemmän kuin tavallisesti. Ja Dinis tarvitsisi myös alkometrin, tai paremminkin alkolukon Ferrariinsa, ymmärryksen vastuullisuudesta ja viisautta. Ei lisää järkeä, vaan viisautta. Ei lisää älykkyyttä, sillä sitä Dinisillä on enemmän kuin tarpeeksi. Entistä nokkelampi Dinis on pelottava ajatus.

Aidolta näyttävä merimieskapakka kaipaisi Vilnan mielestä aitoja asiakkaita; merimiehiä, hampuuseja, epäilyttävää aineistoa, rikollisia. Nyt Vilna saa satunnaisten turistien, surffareiden ja nudistien lisäksi asiakkaikseen lähinnä hortoilevia vanhuksia, Casa Dementia-asiakkaita, joita johdatetaan sisään ja ulos kuin aasialaisia turisteja Senaatintorilla; jos ei köysilet-kassa ja lippumerkein, niin ainakin hoivakodin henkilökunnan tarkkaavaisten silmien jatkuvassa ristitulessa.

Vilna on miettinyt, onko hänkin kulissi, turisibisneksen pelle. Hän on kostoksi päättänyt alkoholittoman sangrian maksavan kolme kertaa enemmän kuin alkoholipitoisen, Colan enemmän kuin Gin Tonicin, vissyn enemmän kuin votkan. Casa Dementia-asiakkaita kanssa tehtyyn sisäsiittoiseen diiliin sisältyy,

että kaikki dementikot, joita ylihoitaja Marilyn ”Marsu” Neitjärvi rantakapakkaan kilometri ylempänä kukkuloilla sijaitsevasta hoitokodista päiväretkelle lähettää, todellakin juovat Vilnan sangriaa. Ja laskutus hoidetaan joka tapauksessa pääluvun eikä kulutuksen mukaan.

Parasta, mitä Vilna kapakkaansa voi saada, ovat nudistit, jotka ovat useimmiten yli 65-vuotiaita ylipainoisia saksalaisia tai nuoria surffareita, pääosin jenkeistä, jotka ovat kieltämättä Vilnan mielestä mitä parhainta silmänruokaa mutta yleensä yksinkertaisia ja yleissivistymättömiä narsisteja. Samalla Vilna ymmärtää, etteivät kaikki asiakkaat voi olla renessanssineroja. Haave maailman parhaan merimieshenkisen rantakapakan idyllistä murenee asiakkaisiin, jotka eivät ole sellaisia, joita Vilna haluaisi. Kerrassaan harmillista.

Jos Vilna nostaisi hinnat ja katteen vielä korkeammiksi, jäisivät jäljelle vain varakkaat saksalaisnudistit. Vilna ei halua ajatella, mistä nudistien käteinen tai kortti aina maksun hetkellä löytyvät. Jos hinnat taas laskee lähelle kipurajaa, alkaa paikka vetää puoleensa hampuuseja ja muuta paskasakkia ilman rikollisuuden glamouria. Vaihtoehdot ovat vähissä.

SYNTEETTISTÄ SAHRAMIA, HUIJAREITA JA DEMENTIKKOJA

Kun taistellaan maailman kalleimmasta mausteesta, kaikki keinot ovat sallittuja. Kiviluodon veijariromaani mässäilee lähinnä naurulla, ei väkivallalla.

Suomalainen huijaripariskunta ryhtyy valmistamaan ja myymään sahramia kyseenalaisin keinoin. Meritie vie Algarvesta Länsi-Saharan aavikolle ja matka jatkuu Almerian kasvihuoneisiin. Asiakkaiden lisäksi väärennetyistä mausteista kiinnostuvat isommat kelmit sekä virkavalta ja Haagin kansainvälinen rikostuomioistuin.

Espanjan punainen kulta tarjoilee omituisia persoonallisuuksia ja tummaa huumoria Algarven auringon ja sen varjojen harmailla alueilla. Paha saa palkkansa tai ainakin paljon sahramia.



9 789523 825888

ISBN 978-952-382-588-8

KL 84.2

www.docendo.fi

Kansi: Jyri Alanne, Viestintä Kreivi Oy

DOCENDO